

ниятъ руски пътешественикъ по Европейска Турция презъ 1844—1845 г., казанския професоръ В. И. Григоровичъ, който изтъкна предъ руситѣ необходимостта отъ българска национална черква и осжди гръцката мегаломанска идея на Балканитѣ и користната служба на гръцкитѣ владици.

Дейността на всѣка личностъ трѣбва да има за изходно начало обществената полза, народното благо, — тази е ръководната мисль на Априлова презъ цѣлия му животъ. Тя добива пълненъ изразъ следъ 1831 г., когато настѣпва неговото национално самосъзнание. *Quid potui feci, faciant meliora potentes* — „Азъ направихъ това, което можахъ, а по-силни, по-могъщи да направятъ по-доброто“, — четемъ ние тази любима негова максима не на едно мѣсто ту като мото на съчиненията му, ту като предсмъртенъ зовъ къмъ роднитѣ нему братя, да се трудятъ за обща полза, споредъ силитѣ си, както е това въ завещанието му.

Поелъ кръста на своята измъчена, унижена родина, водимъ отъ този високонравственъ принципъ въ живота, той не изпуска ни единъ удобенъ случай, ни едно обстоятелство, което би могло да освѣтли предъ другитѣ народи и предъ руситѣ миналата и сегашна съдба на нашия народъ, та като послѣдствие отъ това да дойде и тѣхното застъпничество за облекчаване на участиѣ му. Априловъ едничѣкъ между просвѣтенитѣ българи на времето си схваща мисльта на Венелина за значението на народнитѣ пѣсни и етнографическитѣ материали за дѣлото на българския народъ и се отзовава на писмото му, да му се изпращатъ такива по дадена отъ него програма, за да ги направи достояние на чуждия свѣтъ. Широка кореспонденция завежда той по поводъ на програмното писмо на Венелина (отъ 27. IX. 1837 г.), като изпраща преписи отъ него до Неофита Рилски и други видни българи и ги моли да му събиратъ пѣсни, за да ги препраща Венелину за обнародване. На този зовъ на Априлова се обадили Г. Т. Пѣшаковъ и А. Ст. Кипиловски, като събрали и му изпратили по нѣколко пѣсни; а Неофитъ Рилски се постаралъ да го задоволи напълно, като е събиралъ пѣсни самъ и чрезъ други лица въ България. Това личи отъ намѣрения неговъ собственоръченъ списѣкъ на пѣсни, изпратени Априлову въ Одеса и предназначени за Венелина, но